

Visita a la Catedral de Sant Llorenç de Sant Feliu de Llobregat

La Catedral de Sant Llorenç de Sant Feliu de Llobregat és la seu d'un bisbat jove, erigit per Decret del Papa Joan Pau II de 15 de juny de 2004, per a la qual fou designat Mons. Agustí Cortés Soriano com a primer titular, qui en prengué possessió el 12 de setembre de 2004. Amb la constitució del Bisbat de Sant Feliu de Llobregat, va erigir-se com a catedral l'església parroquial de Sant Llorenç, profundament unida a l'origen i a la gènesi de la Vila de Sant Feliu de Llobregat.

De fet, la primera església del terme, documentada ja l'any 1013, era sota l'advocació de Sant Feliu. I no serà fins al segle XIII que ja trobem documentada l'advocació de Sant Llorenç en un temple de dimensions més reduïdes. Caldrà esperar, però, l'erecció de la parròquia -l'any 1505- per encarregar l'edificació d'un nou temple a Cristòfor Ragués, l'any 1564. I de nou, l'any 1800 es tornà a edificar un temple més gran, d'estil neoclàssic, a càrrec l'arquitecte Francesc Renart Arús i reformat després per l'arquitecte Josep Simó Fontcuberta, temple que va ser destruït durant la Guerra civil.

L'església catedral de Sant Llorenç, tal com avui la veiem, va acabar d'edificar-se l'any 1946. Podem dir que és encara avui una església en construcció, que va ser feta amb mitjans molt precaris en època de postguerra, gràcies als esforços dels feligresos, però cercant la màxima dignitat i la qualitat que permetien els mitjans i l'art del seu temps. La Catedral requereix també avui, amb l'esforç i la participació de la comunitat eclesial, una actualització per adequar-se i poder respondre a les noves necessitats pastorals que deriven de la seva dignitat recentment assolida.

L'església actual va construir-se segons el projecte de l'arquitecte Josep Ros Ros, que executaren els constructors Ernest Claramunt i Adjutori Mitjans, amb decoració i ornamentació de Francesc Labarta. Els elements externs que la caracteritzen són el campanar –únic element salvat de la destrucció de l'església antiga, al qual s'hi afegí el rellotge-, la cúpula octogonal i la portalada de la façana, amb els finestrals en forma d'arc trilobulat, amb columnes capitells, gelosia i vitralls. Ens trobem davant d'una església d'estil neobizantí, de planta basilical, amb tres naus, creuer i lucernari. El temple té unes dimensions de quaranta-cinc metres de llargada, trenta-dos metres d'amplada i vint-i-sis d'alçada, deixant a banda el campanar, la cúpula i la capella del Santíssim, que fa trenta-dos metres de llarg per vuit d'ample.

Donen accés a l'interior de la catedral tres portes: la de façana principal i les dues laterals a l'extrem del creuer. La portalada principal, amb arc de mig punt i dues arquivoltes sostingudes amb columnes i capitells decorats amb símbols vegetals i geomètrics, mostra en el timpà una al·legoria de la vida i el martiri de Sant Llorenç. Les portes laterals, amb arc de mig punt i arquivoltes llises amb columnes i capitells, presenten, la lateral esquerra, la Mare de Déu del Roser i, la lateral dreta, el Bon pastor.

D'acord amb el precedent de les basíliques romanes, l'interior de la catedral es disposa en tres naus: dues de laterals amb volta i la central amb enteixinat, arcades i columnata. Al mig del creuer, s'aixeca la cúpula, que descansa sobre dues pilastres de la nau central i les dues de l'absis que inicien l'arc. Per a l'ornamentació interior, s'empra un joc de línies, faixes i fons tractats segons un esquema simple de colors: una combinació de colors neutres, una escala de quatre grisos, i de colors càlids, el roig pompejà, el marró-vinatós i els daurats, que proliferen i imprimeixen una variada riquesa policroma, per la seva lluïssor i calidesa.

Un punt clau d'aquesta ornamentació és el sostre de la nau central i travesser, que destaca pel seu enteixinat, de cassetons de relleus daurats que emmarquen la figura de "l'Anyell", en alt relleu, "damunt del llibre amb els set segells", tal com descriu l'Apocalipsi, destacant sobre una rica faixa en forma de creu, esmentant, als extrems, les al·legories a la Gràcia, la Fe i les virtuts cardinals. Entre el fris de damunt les arcades i les columnes de granit artificial, hi destaquen els capitells bizantins, de pedra clara de Montjuïc, amb els relleus de les típiques fulles d'acant i creus estilitzades, que contrasten pel color rogenc dels fons.

Al centre del creuer, podem contemplar l'espai vuitavat, amb cornisa motllurada damunt les quatre petxines curvilínies i el cimbori, amb cúpula poligonal, on els grisos i els ors llueixen amb potència per la proximitat de la llum, que prové dels finestrals de la mateixa cúpula. A les petxines s'hi representen els símbols dels quatre evangelistes i al punt més alt, coronant la cúpula, hi veiem la figura del colom, símbol de l'Esperit Sant. A les naus travesseres, hi destaquen, a cada costat, els grans rosetons amb les figures d'àngels esgrafiats a banda i banda, seguint amb el mateix esquema de color.

El principal centre d'atenció de tota l'església és l'absis, que embolcalla el presbiteri, l'Altar major i l'ambó. El presbiteri està separat de la resta de l'església per una àmplia grada de deu metres i mig d'amplada per catorze metres de fons. L'altar, situat damunt el presbiteri i elevat del nivell de terra, és una mesa massissa de pedra calcària, amb basament d'obra i revestida amb marbre color beix i gris marró, que fa tres metres de llarg. Hi ha un cos anterior, sobresortint de la mesa a manera d'antependi, formant tres cossos amb relleus decoratius de les al·legories dels set sacraments. Damunt l'altar, penjat i centrat, hi trobem el lampadari o baldaquí, que s'hi va afegir molt posteriorment.

En la decoració de l'absis, hi destaca, en importància, la figura de Jesús-Majestat o "Pantocràtor", representació que prolifera en l'art bizantí i també en el romànic. Veiem la figura aureolada de Jesús, assegut al tron i portant el llibre amb la inscripció llatina "Ego sum via, veritas et vita" ("Jo sóc el camí, la veritat i la vida"). I amb la seva mà dreta assenyala l'obra del Pare: la Creació, representada simbòlicament en l'arc triomfal. Tota la figura s'emmarca dins del medalló característic i, als seus peus, la bola del món, com a escambell. Juntament amb aquesta figura, als laterals, hi ha les dues representacions de la

vida de St. Llorenç, obres de l'artista pintor Francesc Labarta. A la part més alta de l'absis, s'hi veuen dos àngels -esgrafiats- coronant Jesús com a Rei de la Creació. Més avall, com a fons, entre faixes i orles, destaquen les dotze estrelles, símbol dels apòstols. A les parets verticals del fons de l'absis, hi destaquen les cinc obertures dels finestrals que hi donen llum, llevat de l'obertura del centre, on s'hi allotja la fornícula amb la imatge de Sant Llorenç, patró de la ciutat, del qual es desconeix l'autoria. També dins l'absis i paral·lela a l'arc triomfal, una faixa ampla fa de fons a la temàtica de la creació esmentada: els sis medallons representen els símbols dels sis dies.

A banda i banda de l'absis hi trobem les dues absidioles. L'absidiola de la dreta és la capella del Sagrat Cor, inaugurada l'any 1955, que va ser decorada segons un disseny dels PP. Salesians de Barcelona, amb un esquema decoratiu que difereix una mica del de la resta del temple. Els murals són pintures a l'oli sobre llenç i representen, a l'esquerra, la paràbola del Fill pròdig i, a la dreta, Jesús i la samaritana. Dalt la volta, una representació de la Glòria, amb Déu Nostre Senyor, Jesucrist i, als seus peus, la Mare de Déu i Sant Josep. L'altar consta de l'ara pròpiament, sostinguda pel pilar amb un relleu del Bon Pastor. Sobre l'altar hi ha col·locada la imatge del Sagrat Cor, de talla policromada, emmarcada per un plafó en forma de retaule amb els relleus dels evangelistes.

A l'absidiola de l'esquerra hi trobem la capella dedicada a la Mare de Déu de Montserrat, inaugurada el mateix any 1955. Tant la seva disposició com la decoració i les pintures murals són obra del pintor local Joan Torras Viver, que va seguir el mateix esquema decoratiu de tota l'església. La imatge de la Mare de Déu és de l'escultor Josep Ma. Camps Arnau. A la part dreta i esquerra, els murs estan decorats amb pintures al fresc. El mural de l'esquerra representa el naixement de la Verge Maria, on, al fons de la composició, s'hi representa l'Ermida de la Salut de Sant Feliu, com a element local i popular, i, de lluny les muntanyes de Santa Creu. Al mural de la dreta, s'hi representa la Visitació de Maria a la seva cosina Elisabet. També aquí es fa una referència localista, del nostre país, deixant constància de la muntanya de Montserrat. A la volta, d'esquerra a dreta, damunt la cornisa, hi ha les representacions següents: Isaïes amb un àngel que sosté les paraules del Salm "Lactare Jerusalem" (Alegra't Jerusalem). I sobre la capital de Judea surt el sol, que significa la llum de Crist que havia de venir de Maria. Enmig de la volta, damunt del mateix retaule, hi ha dos àngels amb la muntanya de Montserrat. A l'indret de portal que condueix

a l'altar major, hi trobem Sant Lluç evangelista i l'àngel de l'anunciació amb la inscripció "Ave Maria gratia plena Dominus tecum" (Déu vos salvi, Maria, plena sou de gràcia, el Senyor és amb vós). I a la part més alta de la volta hi ha la mà de Déu Pare beneïnt, de la qual surten els raigs d'un estel, i l'Esperit Sant, representat en forma de colom. Dues llànties pengen del sostre amb la frase "Consolatrix afflictorum" (el consol dels afligits).

Requereix un esment l'àmbit del cor, atès que, tot i essent un lloc poc usat actualment i poc visible si no s'hi accedeix, ofereix un esquema decoratiu de tons càlids: faixes i orles s'entrellacen, tot vorejant les arcades del gran finestral de la façana i la gelosia, així com dels dos portals existents.

Els vitralls i el paviment són, sens dubte, un complement fonamental. Un paviment que es disposa en forma de gran mosaic de gres mat, a tesselles grans: greques i entrellaçats de línies i faixes, amb predomini del fons de color blanc, que configuren una encertada i pràctica decoració en harmonia amb l'esquema decoratiu global de la catedral.

Igualment, els vitralls de l'església són un complement important i funcional no només de decoració sinó per oferir en la globalitat del temple una gamma de tons lumínics i llumatisada. Tots els vitralls segueixen uns traçats geomètrics no figuratius, excepte la petita figura d'algun símbol molt estilitzat i d'algunes inscripcions. L'esquema de color és de tons suaus i unificats en cada àmbit concret: els blaus, els rosats, els verdosos i els groguencs. Destaquen, en importància, els dos rosetons situats a les façanes laterals, amb els escuts d'Espanya i l'Arma d'Artilleria –obsequi de la Fàbrica Nacional-, i els finestrals de la façana, on es representa la Sagrada Família, els de la nau central, on es representa la lletania de la Verge, els de la cúpula, on es representa la Redempció, la Creació, la Justificació i la Glorificació, els de l'absis, on es representa els dotze apòstols, i tota la resta, fins a un total de 53, amb motius referents als altars laterals on varen ser col·locats.

A la dreta de la nau central, trobem la Capella del Sagrament, la pintura mural de la qual és obra de l'artista Joan Torras Viver, a qui es va encarregar, l'any 1967, un projecte diferent per a la capella original de l'any 1940, també de l'arquitecte Josep Ros i Ros.

De la resta d'imatges de la catedral, destaquem la imatge de la Puríssima, que va ser tallada per l'escultor Arquimbau, seguint un model de Martí Cabrer, la imatge del St. Crist , situat al primer altar lateral, obra de l'escultor Juvanteny. Igualment cal fer menció, pel seu valor històric, de les restes d'unes imatges trobades entre les runes d'uns antics fonaments de l'església: una Mare de Déu, talla gòtica, de pedra (s. XIV) amb resta de policromia, i les d'uns basaments o pedestals barrocs, amb figures de sants del s. XVII.